

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
14 Februarie st. v.
26 Februarie st. n.

Ese în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 7.

ANUL XVIII.

1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

Încercarea primă.

Ilustrațiunea de pe pagina acesta înfățișează un moment drăgălaș. O copilă cu ochilari.

Nu ea și i-a pus, căci — vedeți — dânsa e încă premititică, nu poate să dirigă niște ochelari.

Dar ea a poftit să i se pună. A vădut pe bunica, cum cetește cu ochilari și i-a venit și ei pofta să se uite prin aceia. I-a pus-o dară cineva de lângă ea, dora mamă-sa ori soro-sa.

E bine, dânsa e cu ochilari pe nas. Dar ce naiba! În loc de a vedea mai bine obiectele, ea nu vede chiar nimic. Un întineric se 'ntinde înaintea ochilor sei. Par că de-odată s'a făcut noapte.

Dar și ochii par că o dor. În adevăr simte ceva usturare în ochi. I vine să plângă. Ietă și o lacrimă. Vai, ochilarii naibei sunt pre tari.

I pune dară iute jos și se frică pe ochi. Ier mamă sa ride lângă ea de acesta primă încercare, care a reeșit atât de comic.

— Veți, dragă, ț-am spus, că nu-s încă de tine ochilarii. Așteptă să mai creșci. Să fii bătrână, ca bunica!

Și puiculița o ascultă duioasă, mai plângend. Tot se miră, că de ce nu poate și ea purta ochilari, pe când bunica i întrebuintează cu atâta folos?! Dar se mângăie, că și dânsa i va pute pune pe nas acuş mai târziu, decă va mai creșce.

Bieta, nu știe ce doreșce!

Rosa Trandafir.

Încercarea primă.

Dóue emancipate.

— Comedie în 4 acte. —

(Fine.)

Scena VIII.

Ana și Hortensia.

(Hortensia închide scrisoarea și o ascunde.)

Ana: Vin să-ți cer un mare lucru: adevărul.

Hortensia: Nu trebuia să te 'ndoiești de el, venind la mine.

Ana: Însă e... Nu știu cum să 'ncep?

Hortensia: Te-aș ajutat dacă aș avea idee despre aceea ce ved că te emoționează. (O cheamă pe sofă, unde apoi șed amândouă.) Vino ședă aci și spune-mi ce-ți apăsă inimióra?

Ana: Nu fi atât de amabilă, dómná! Îmi faci și mai grea situațiunea.

Hortensia: Ce să fie?

Ana: Oh! dómná! Eu am un negru prepus.

Hortensia: Ah!

Ana: Îmi place pe... Îmi cere mâna un tiner, ce...

Hortensia: Un tiner ce?

Ana: Nu știu... Angelica se pare a fi contrară.

... Omenii dic că... cu dta... Ah! spune-mi, dómná, de te iubește... dl Farđescu?

Hortensia: Nu, draga mea. Noi mai că nu ne cunoșcem. Fi linișcită, tineră amică! Aci el este nevinovat ca sórele, pe care îți jur!

Ana: N'ai trebuință ca să juri, dómná. Nu știu... însă în dta cred ca în Dumneđu! Cuvintele dtale mi-au dat fericire pentru o întregă viață.

Hortensia: Și îmi va succede de a ne câștiga și învoirea Angelicei.

Ana: Cum să-ți mulțămesc?

Scena IX.

Simeon. Cei dintâi. Apoi Laincoln.

Simeon (cu demnitate prefăcută și totuș ridend de bucurie anunță la ușe): Dl de Laincoln. (Remâne stând lângă ușe.)

Laincoln (întră și dice aspru lui Simeon): Laincoln să dici, slugă iritată. Laincoln. Ieși!

Simeon (se uită uimit la el, apoi dice la parte): Mari ómeni, dar rabiați! Cum dice: te omórá în sfânta Vinere. Eu însă tot i-am dat totă cinstea, ca la o viță de nume, care e tipărit în istorie. (Iese.)

Laincoln (venind spre Hortensia): Iertați! Me irit când îmi tot schimbă numele cu Laincoln. Sânt nesuferiți americanii aceia pócopsiți. (Cu politeță.) Necunoscuta mea mătușe, eu sânt fiul sorei dlui de Train.

Hortensia: Veți în mine pe vėduva dniei lui. (Recomandă pe Ana.) Domnișóra Mãian, o amabilă cunoscută.

Laincoln (își pune lorgneta; cu un ton ușor): Că este o cunoscută sėu ba, nu me împórlă, însă că este amabilă, aceea me încantă. (Își ia un scaun și șede.) Îmi permit d'a me apropiá. Sânt șapte ani de când umblu prin țeri străine, ca să-mi găsesc o soție. Sânt francez. Nu-mi plac compatriótele. Am și eu ideia asta comună cu toți bărbații. Am un tată. Sânt făr de mamă; va să dică, mama a murit. Sânt banchier. Număr 33 tómnne. Casa proprie în Paris are numărul 17, (cătră Ana,) vor fi anii dtale. Figura mi-o vedeți. Temperamentul mi-i sangvinic, nu pré tare, nu nesuferibil. Religiónea îmi e ceea a liber cugetătorilor. Onestitatea mea e cunoscută. Soliditatea o garantez. Isprăvnicia însă vreu să vi-o documentez. (Se scólă și vorbește cătră Hortensia.) Madame de Train! Respectată mătușe! Frumósă femeie! Familiile acelora de Train și de

Laincoln m'au ales pe mine din cercul lor de tineri bine crescuți, ca cel mai demn de a veni aici și de a ve inmanuá declarațiunea acėsta. (Scóte din roc un document și-l dá Hortensiei.) În hárțile aceste stă mai ántaiu, că nėmul nostru întreg află nedemn un remășag, care se găsește în codicil la testamentul dlui de Train, și că el, cu mine dimpreună, renunță la tot beneficiul ce li-ar puté aduce. Noi de cuprinsul codicilului am avut numai acum cunoșcínță și condamnám portarea părinților nostri, cari l'au causat. Dlor chiar le pare réu de ce au făcut și așá ni-au comunicat lucrul spre a le fi într'ajutor la repararea lui. Sântem francezi, dómná. Sântem bărbați în totă puterea cuvėntului; este dejositor pentru noi de-a împărți modestul capital al unei vėduve. (Ridend.) Ori care punct din testament il vei cãlcá, de noi să n'ai sfielă, dómná! Dreptul de a judecá slabiciunile inimei nu și-l arógă nimeni mai puțin decát noi francezii.

Hortensia: Acolo unde femeia, urmând profanelor șópte ale inimei sale, calcá legile secsului propriu: acolo se și șcie ea ușor ascunde de ochiul judecátorului.

Laincoln (sărutând mâna): Un jurámėnt nu-mi putea documentá mai mult decát vorbele aceste. Îmi permit a-ți aduce omagiul întregului nėm de Laincoln și de Train, și a te rugá de a primi pentru copilița dtale cele cinci mii de galbeni, care cu hárțile aceste le vei scóte dela banchierul nostru.

Hortensia: Nu știu, domnule, cum?

Laincoln: Familia nóstră nu s'a purtat pré bine față de dta și față de tatál copiliței dtale. Noi, cât am putut, am căutat a repará aci greșelile părinților noștri. Me rușinez, dómná, când începi a-mi mulțámi. Ni-a fost datorie. (Cătră Ana.) Am apoi o mare desteritate de a vorbi și pentru mine, domnișóra, demoișelá, ánger și fecióra! Sânt șapte ani de când umblu prin țeri străine, ca să-mi găsesc soție. Totdeuna am ajuns...

Scena X.

Farđescu. Cei dintâi.

Farđescu: Cántă ángerii în cer, imi bate inima în triumf, am învoirea tatei.

Laincoln: Totdeuna am ajuns, ca acuma, pré târđu.

Farđescu (cătră Hortensia): Fără de dta nu găsiám ángerul acesta.

Laincoln: Mátușicá! La ocaziunea a dóua îngrigește și de mine! Sânt șapte ani... (Întră Simeon cu o față triumfátore.)

Scena XI.

Simeon. Cei dintâi. Apoi Mãian, Clopoțel, Furdulea și Gámfala.

Simeon: Vine deputație. (Remâne lângă ușe. Întră Mãian, Clopoțel, Gámfala și Furdulea. Toți în cravate albe și frac.)

Clopoțel (vine spre Laincoln): Te salut, fiu al marelui stat!

Laincoln: Stați domnilor! Nici odată nu mi s'a întėmplat ceva mai curios.

Hortensia (cătră Ana și Farđescu): Sė-i lăsám! Are să iėsă o comică incurcatură. De sigur servitorul meu... Sė ieșim, căci altcum veți isbucni în ris. (Iese Hortensia, Ana și Farđescu.)

Clopoțel (cătră Laincoln): Nu sântem curioși noi bărbații cei mai de ispravă în oraș. (Recomandând pe ceialalți): Dl Mãian, dl Furdulea, dl Gámfalá și eu: avocatul dr. Clopoțel.

Laincoln (gânditor): Ț-am audít de nume. Unde, unde?

Clopoțel: Póte că și dincolo de ocean. E pré

seducător de a vorbi de un nume ce singur mi-am creat.

Gămfală (la parte): Lăudăros potracăr!

Furdulea (la parte): Spurcată fală!

Măian (la parte): Luă-te-ar, nesuferite!

Clopoțel: Ați trebuie să renunț la o astfel de dulcătă, având inima plină de datoria aceea, cu care noi patru, ca o caravană, ne-am mișcat încôce la vestea cea îmbucurătoare, că zidurile orașului nostru sălășluiesc un tezaur precum ești dta.

Laincoln (repeteză patetic aceea ce a ținut Clopoțel): Că zidurile orașului sălășluiesc... Este pră mult, domnule. Te asigur, că-mi dai pră multă onoare. (La parte.) Ce vor vre nebunii aceștia?

Clopoțel: Noi patru dintre acei cetățeni români, cari tot strigăm în gura mare: „libertate și independență!” fără de-a o pute folosi ceva, noi ne-am întrunit acum pentru de-a săluta pe străinul ce onorează cetatea noastră cu prezența dsale. Noi patru dintre acei români, ce trăiesc în continuă certă și dușmănie, noi avem totuș un sentiment ce ne unește: admirațiunea pentru străini. Noi patru, cu o mulțime de alți români, cultivăm cu o suprinătoare stăruință limba germăna; noi imitam cu mare jertfă moda franceză; noi esecutam cu multă predilecțiune musica națională, ce jidovii ni-o compun. Noi preferăm cu o trainică obstinațiune pensionatele engleze, germăne și franceze, celor românești; și noi ne încântăm de republica dvăstre tot în același moment când strigăm cu fala: „Trăiește regatul România!”

Laincoln: Apoi faceți rău dvăstre.

Clopoțel: Nu puteai vorbi altfel, fiul marelui stat extraordinar. Nu poți altfel gândi fiul aceluia ce par că numai eri a murit.

Laincoln: Eri?... Mort?... Tatăl meu?... Veniți ca o deputațiune de jale și me pregătiți pentru suportarea acestei grele lovituri cu flăcări despre musică, despre modă și despre pensionate, unde ve creșteți derănajii vostri. Când a murit?

Clopoțel: Nu șcim... Ne permitem de a nu ști... cine dintre noi... dvăstre séu dniile noastre...

Laincoln: Da vorbește odată, tu svêrcolitor de avocat! Este drept? Nu sunt două țile decând l'am lăsat sănătos. Ați amuțit?

Simeon (la ușe, frecându-și mâinile, la parte): Brrrrr! Brrrrr, rrr, rrr... Niagara! Veți că-i american!

Clopoțel: Acel om, ce de Wilkes Booth...

Laincoln (se scutură de ris): Cum de n'am gândit îndată!? Hahaha! Bzz! Nu sunt eu. Mergeți, bravi români, ce ve pră grăbiți cu îmbrățișarea străinilor! Eu sunt banchierul Laincoln din Paris.

Clopoțel: Nu cumva...

Laincoln: Fiul surorii dlui de Train.

Clopoțel: Eu am făcut testamentul. Eu am fost de față la codicil, eu am dat svatul dlui tată.

Laincoln: Va rămâne eternă ticăloșia dtale.

Clopoțel: Die! Am venit noi spre insultă?

Simeon (la parte): Acă sé o șterg. (Vră sé fugă afară. Clopoțel îl observă și-l trage în mijlocul scenei. Tare.) Auleo! Huit, huit, huit! Biciu american.

Clopoțel: Stai, nenorocitul! Nu ai ținut tu...

Gămfală: Chemându-ne aci...

Clopoțel: Că a sosit vița marelui american.

Furdulea: Nu eșiam eu din pantofii brodați de Nicuța mea pentru un numărător de bani.

Măian: Și Vespasia s'a sculat din pat.

Clopoțel: Unde de eri o luară istericalele, simțindu-se ofensată de nepotul seu.

Laincoln (cătră Simeon): Multe ai comis, ticăloșule!

Simeon: Eu studiez istoria. Mi-a bătut la ochi numele... Te țineam mare om... De ce credeau și ei așa ușor?

Laincoln (lui Simeon): Fugi! Eși! Îmi vine să te rump.

Simeon (fugind, la ușe, încet): Me iau fiori. Fug la sôrele din Africa. (Iese.)

Laincoln: Cine este demoisela, care ș-a lăsat culcușul pentru de a me pute vedé?

Clopoțel: A făcut ne mai pomenite, pentru dta. S'a deșosit de a veni în casa dômnei de Train, a cărei dușmană este, numai ca să-ți vedă fața.

Laincoln: Unde este? De și nu sunt fiul preșidentului Lincoln, tot eră fața mea care i s'a arătat. Voiu să me scusez. Sunt francez, domnilor. Veți cunoșce însușirea noastră națională.

Furdulea: De ce-i și dnia ei așa curioasă?

Laincoln: Ca dta...

Farțescu (cătră Gămfală): Haide! nu mai stau eu de vorbe cu numărători de bani. Me bag eu ieră în pantofii Nicuței.

Gămfală: Și mie să-mi dai Lipsița, pipa cea turcescă! Haide noi! (Ies amândoi. Din casa cealaltă se aud vorbe.)

Măian: Chiar ai s'o veți pe sora mea.

Laincoln: Demoisela Vespasia!

Clopoțel: Da. Iet'o, că vine! (Laincoln se uită spre o ușe și Vespasia intră prin cealaltă.)

(Vespasia, urmată de Hortensia, Farțescu și Ana, își inclină capul pe umerii lui Măian, încât Laincoln n'c poate vedé.)

Scena XII.

Cei dintâi. Vespasia. Hortensia. Ana.

Vespasia: Ah, frate! Am făcut ce merge peste puterile mele. (Lasă capul tot plecat pe umerii lui Măian.)

Laincoln (lui Clopoțel): N'o pot vedé. E tineră?

Clopoțel: Stă în zenit.

Laincoln: Bine educată?

Clopoțel: Scrie la jurnale.

Laincoln: Destul! (Se duce cătră Vespasia, ce tot are capul plecat pe Măian.) Demoisela! Sunt șapte ani de când umblu prin țeri străine ca să... (intr' aceea își redică ea capul, el ține consternat)... doresc de a nu fi fost sosit. (La parte.) Of! ce spaimă!

Vespasia (cătră Laincoln): Ce zor am eu de dta? Bărbat ești ca ceiați; destulă causă ca să te uresc.

Măian (la parte): Ș'au și cam ținut ei pe departe de ea.

Vespasia: Să nu mai aud guri ce mirôsă de tabac.

Clopoțel: Eu nu fumez.

Măian: El îl trage prin nas, ca să nu se păgubescă. Fi cu voie, soro! Ești la dômna de Train. Dnia ei a făcut ca nepotul teu să-ți ceră iertare, că nepoata se mărîtă, căci la dnia ei am făcut cunoșci neralului acestuia.

Farțescu: Da, mătușică. E deja coman nuna de orange.

Vespasia: Mai bine ar fi una de spini tele mirese.

Laincoln (la parte): Reu le-o cântă vetarana.

Măian: De ce ești atât de iritată, soră?

Vespasia: Cum să nu fiu? Vin ca o creștină la doctoroia asta. Idau mâna de unire: „Să fim bine, țic, noi două emancipate!” Ce respunde omul ășt muieresc? Spune, Anicuță, tu erai de față.

A n a : Să me ierți, leliță; mi-a plăcut răspunsul.

V e s p a s i a : Taci, copil nemulțămitor!

C l o p o ț e l : Ce a fost? Să facem judecată!

H o r t e n s i a (cu mândrie) : Eu nu am decât de a ve revocă un articol ce-a fost eri în jurnalul nostru, pentru de a șci judecă portarea d-ei, care l'a scris. Și fiind că zimbetul d-ei de ađi nu-mi face uitată batjocura de eri, așa mi-am permis a-i spune d-ei, că eu i voiu dori bine totdeuna, de și sânt necesităta a o rogă să nu-mi mai vină în calea mea.

V e s p a s i a : Me face recitivă, doctoroia.

M ä i a n (la parte) : Stai că ș-a dat de om.

H o r t e n s i a : Fiind că eu înțeleg sub emancipare numai acel drept al unei femei, de a-și câștigă pâinea de tôte ăilele séu propria mulțămire într'un cerc de activitate care i convine și care ar puté folosi și nu strică aprópelui séu. Întrebuințarea penei spre desfăta-re a onorabilelor societăți bălăcăritoare, aceea eu nu acceptez sub alt nume decât de impertinență, fiind că ea are curajul de-a intra până 'n casele ómenilor a căror ușe le este altfel închisă. Ea ride de simțirile gingașe ale tinereței și de durerea ómenescă. Ea afuriseșce bărbații cari n'au cochetat cu mâna, care o conduce și ea omóre nedepusită numele femeilor oneste. Eu mi-am permis de a-i spune d-ei, că eu o emancipare de simțul ómenesc, de stima socială, de compătımirea suferințelor străine, o emancipare de tactul femeiesc, nu o împărțesc cu d-ei și că vom fi totdeuna de diferită părere, noi dóue emancipate.

V e s p a s i a (făcându-și vânt cu eventaiul) : M'a omorít doctoroia.

C l o p o ț e l : Nu mai e creștinesc ce suferé mar-tira asta singulară. (Plânge.) Mi-aduc aminte de bunica mea. Cât m'avea de drag! Îmi frigea mere pe cuptor, când veniam iérna la ea înghețat și flămënd.

M ä i a n : Vei fi cam rabdat tu...

C l o p o ț e l : Ea mi-a spus : „Fă bine bėtránilor unde poți”. (De odată.) Domnișórá Vespasiá! Vrei să-mi fii nevěstă?

V e s p a s i a (stă uimită, apoi ride, la parte) : Nu șciú... mi-a plăcut totdeuna... Las c'o necășesc... me fac doctoroie eu în drepturi. (Tare, lui Clopoțel.) Nu șciú, me suprinde...

M ä i a n : Ce-i drept... putea veni mai iute... însă abia ești mai matură... ăi da, soriórá, grăbeșce-te, ăi da!

V e s p a s i a : Să fie dară : da! (Dă mâna lui Clopoțel, care o sărută.) Eu nu iubesc bărbații, dar dta tot ești mai mult femeie.

C l o p o ț e l : Femeie, duduică, femeie?!

V e s p a s i a : Ah! căci ele sânt ca ángerii și... sânt emancipate...

C l o p o ț e l : Așá, așá, ele-s emancipate ca Vespasulițica mea.

V e s p a s i a : Însé de iubire și de măritat nici odată nu se vor emancipá, aceea o vėd pe mine : ínima își cere dreptul.

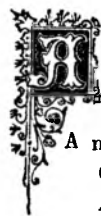
H o r t e n s i a (dă mâna) : Me bucur că a eșit atât de bine întėlnirea nóstră de ađi. (Vespasia zimbeșce, apoi áncă-i dă mâna.)

A n a : Trebuieá să iese lucruri mari, după ce s'au întėlnit „dóue emancipate”.

(*Perdėua cade.*)

Alesandrina Mateiu.

A d i o.

h, ietă óra sună ;

Remăi cu voie bună,

A mea privire tristă mai mult nu te-a 'ntristă ;

Cu-al meu dor fără nume

Ađi plec în larga lume,

De ađi linișce-ți dulce nu voiu mai turbură.

Remăi ferice dară,

De și cu jale-amară,

Eu plâng mergėnd, de rana ce 'n ínima-mi o am...

Sirenă 'ncântătoare!

Ah, unde-i timpul óre,

Când în a ta iubire sperá áncă puteam?

Ce dulce veselie,

Ce primăveră vie

În ínima mea jună purtam atuncia eu !

A ta recelă însă,

Ca gerul iernei, stinsé

Și flori și primăveră din trist sufletul meu.

O tómnă fără milă

Domneșce ađi, copilă,

În sinu-mi și pe-afară, uscând tot ce-a fost viu ;

Și 'n ínima mea creșce

Un dor, ce-mi tot șopteșce

Sé plec din asta țeră, și 'n veci sé nu mai viu!

Voiu merge ca ș-acele

Doióse păserele

Ce fug în țeri mai calde de-al iernei rece vėnt :

De și ca ele ierá

O altă primăveră

Zădarnic eu cercá-voiu să-mi aflu pe pământ !

Adio! Remăi cu bine,

Uitând că dela tine

Eu trist, muncit de chinuri plecai pe calea-mi grea...

În dar me depart însă,

Căci ínima-mi aprinsă

De dor la tine, dragă, etern va remăné.

În ăile lucitóre

La chipu-ți rupt din sóre

Ades eu cugetá-voiu cu ochii lácrimați :

De și a ta gândire

Cu dor și cu iubire

Tu nu vei nici odată spre mine s'o abați.

Și-ades, când tu, iubită,

Pe patu-ți fericită

Dormi-vei nóptea 'ntrėgă, de mine nici visând :

Al meu dor în veghiare

Va sta, cu întristare

Plângėnd la cápėtaiu-ți și fruntea-ți sărutând...

Oh! de-ar fi áncă 'n viėtă,

Acel chor de speranțe

Ce me 'ngăná odată cu-al teu ceresc amor!

Dar ađi vėd cu máhnire,

Că énsași cruda fire

A pus între noi, dragă, un zid despărțitor.

Adio deci anc'odată !

Ș'apoi . . . toate se gată :

Tu câștigi fericirea de-a nu me mai zări

Ier eu — dus pe căi grele —

Perd raiul vieții mele,

Și dorul și plăcerea în lume de-a trăi !

Octombrie, 1881.

Petru Dulfu.

Cugetările unei regine.

— Traduse din „La Nouvelle Revue“. —

III.

Amorul.

Copiii din flori sânt în genere frumoși și inteligenți !
Ce critică căsătoriilor modele !

Sórele este primul amant al flórei. Pentru fetele cele tinere sórele este une ori o lampă pe jumătate stinsă. Cum vreți dar ca ele să înfloréscă ?

Un amor nenorocit este, pentru om, un pretext de plăcere fără amor.

Iertarea este mai indiferință : când iubești nu ierți.

Urăsci p'ó femeie nenorocită ce-ai fi voit s'ó mângâii.

Amorul este ca o veveriță : cutezător și sfios tot-d'odată.

Inamoratul séménă cu struțul ; crede că nu-l veđi când el nu te vede.

Sé iertă adulterul , când bastardul este un geniu.

Iubirea maternă este un instinct ; sânt însé instincte care au o suflare de dumneșeire.

Gelosia, celui ce iubește este un omagiu ; aceea a soțului, este o insultă.

Cântarea privighetorii și mârliarea pisicelor sânt dóuă feluri d'a exprímá același simțiment ; dar, între ele, nu pré se 'nșeleg.

Între soț și soție trebuie puțină curte.

Fiind în adevér umil, nu poți fi gelos. Îți atribui ție culpa d'a fi mai puțin iubit.

Indiferința este o flóre singuratică, care creșce p'ó baltă.

IV.

Amicia.

Amiciția care nu este întemeiată de cât pe recunoșcință este ca o fotografie : cu timpul se păleşce.

Mângâierile cad adesea pe inimă ca picăturile de apă în unt ferbinte. Ele o fac sé sfirie și sé țiş-néscă.

Spre a luptá în contra amicilor trebuie mai cu sémă curagiu. Pare că stingi singur focul din vétără-ți, ca sé rămâi în frig.

Amiciția descreșce când este pré multă fericire într'ó parte, și pré mare nenorocire în cealaltă.

Comiți mai o crimă când faci o decepțiune. Efușiunea înăbușită astfel se retrage dela alții căroră le-ar fi putut face bine.

V.

Fericirea.

Nu este de cât o fericire :

Datoria.

Nu este de cât o mângâiere :

Munca.

Nu este de cât o bucuriă :

Frumosul.

Fericirea, când este nainte-ne, ne pare așa de

mare, în cât atinge cerul. Ca sé trecă sub pragul nostru, ea se face așa de mică, în cât adesea n'ó mai vedem.

Speranța este o ost-nelă care ajunge la o decepțiune.

Fericirea este ca resunetul : ne răspunde, dar nu vine.

Îndată ce fericirea ne pare ilusorie, luptăm s'ó distrugem.

Linișcea ce ai dobândit este o dovédă de putere câștigată séu de slăbiciune crescéndă.

Trebue o sută de foi, colorate și profumate, pentru a face un trandafir ; trebue o impreuare de bucurii pentru a face fericirea.

Sé nu căutăm mângâieri de cât în lucrurile neperitóre : natura, cugetarea.

Este destulă fericirea d'a puté face o faptă bună.

VI.

Nenorocirea.

Nenorocirea se nașce din imprudință, séu cine-va este imprudente, pentru că este menit la nenorocire.

Fie-care decepțiune te deslipeșce de pământ, de ómeni și mai cu sémă de tine însu-ți ; sânt atâtea perióde ale unei bóle mortale.

În naufragiul vieții, ai fi putut sé scapi, decă rușinea n'ar fi venit sé se pue pe scândura-ți de scăpare și care te-a făcut sé te cufunđi.

Nenorocirea te póte face mândru ; suferința te face umil.

Omul este totdeuna martirul proprielor sale defecte.

O mare nenorocire măreșce chiar p'ó ființă ne'nsemnată.

Nu te mândri că ți-ai îndurat nenorocirea. Puteai sé n'ó 'nduri ?

Este un fel de frățietate care se forméză la prima vedere între cei pe care nenorocirea i-a lovit. Când ai purtat mult timp doliul, te simți atras spre fie-care vestmént negru ce 'ntélnești.

Te superi pe timp care te desparte d'ó crudă pierdere ; el îți rápeșce ceea ce-ți remânea, dreptul d'a plânge.

Respectul ce-ți-s'arétă în nenorocire descreșce cu mult mai 'nainte d'a fi réinceput sé trăiești ; și iécă-te tu iritat că te tratéză ca mai 'nainte.

Trebue sé fie cine-va pré nenorocit ca sé 'ncece de dóue ori a se sinucide.

Nenorocirea este ca Hidra de Lerna ; dar nu câștigăm nimic a face pe Ercule.

VII.

Suferința.

Suferința este amica noastră cea mai credincióasă. Ea revine mereu. Adesea își schimbă rochia și chiar figura : cu lesnire însé o recunoșcem după stringerea sa cordială și intimă.

Suferința este un plug greu, condus d'ó mână de fer : cu cât pământul este mai ingrat și mai rebel, cu atât îl sparge mai tare ; cu cât este mai bogat, cu atât s'afundă.

Nu te plângi că suferi, căci înveți s'ajuți.

Când ești tinér, durerea este o furtună care te imbolnăveșce ; în vârsta maturității, ea nu mai este de cât o adiere care-ți adaugă o sbărcitură pe față ș'ó șuviță albă pe lângă celelalte.

Suferința este simțitóre și prevédétóre. Fericirea are nervii mai tari și ochiul puțin just.

Mai totdeuna trupul ne face sé cerem un ajutor pentru suflet.

Dobitocul care suferă, caută singurătatea. Numai omului place se paradeze chiar prin suferința sa.

Când avem o măhnire pe care nu voim s'o spunem, vorbim de celelalte pe care le ascundeam.

Durerea omului este ca un isvor cald: cu cât o comprimi, cu atât ferbe.

Sînt ómeni care se hrănesc din durerea lor, într'atît in c t se ingrașă.

Sînt lacrimi care ard și lasă cicatrice. Sînt altele cari infrumusețeză și împodobesc fața. Sînt, in fine cari amenință și te fac să tremuri.

Temerea de nenorocirea ce te amenință este mai nesuferitoare de c t durerea; ea ne ascute senzațiunile; durerea le toceșce.

Durerea își resbună de curagiul nostru: cresc nd.

Când ești de mult timp lipsit de bucuria, n'o mai ceri; când ea îți bate la ușă, i-o deschizi tremur nd, de frică să nu fie durerea travestită.

Cei care pretind că durerea căutată e mai vindecată, s u nu s nt poeți, s u n'au suferii. Este ca și c nd s'ar dice că cel care strigă in tortură s u in timpul unei operațiuni, nu sufer .

Când suferi mult, veți t t  lumea la o mare depărtare, ca in cap tul unei imense arene. Chiar vocile par că vin de departe.

Intr'o suferință, te inchiđi ca stridia. D c  ți-ar deschide inima cu sila, te-ar ucide.

Descuragiarea e ca un burete; creșce prin lacrimi.

VIII.

V i e ț a.

Vieta este o artă in care adese r m i diletante. Ca să treci maestru, trebuie să-ți verși s ngele inimii.

Afecțiunea este un copil m ng ietor care fără să voiești te face să trăiești.

Perii albi s nt v rfurile spumei care acoperă marea după furtună.

Iubirea, ura, gelosia, sórta s nt  rbe; justiție-i se l g  ochii; trebuie dar să eșim din viață pentru ca să vedem.

D c  ați put , cu timpul ce-l r sipiți, să faceți pomană celor care șciu să-l intrebuinteze, c ți cerșetori ar fi avuți!

Signorii cei mari iubesc animalele, pentru că se cred siguri de iubirea lor desinteresată, și se inșel !

Aurul ne ingreuiaz  aripele, și ne ține de pământ. Fără el, p te, am sbur .

Fetele strebat une-ori bălțile c'un picior aș  de ușor in c t noroiul abi  le atinge c lc iele. Numai după ce se depărtéză se simt otrăvite de miasmele putrede ce le-au cules.

Defectele soțului teu s u ale femeii tale s nt nesuferite numai pe c t stărui să le vindeci.

Ot reșce-te să le induri, ca ș'odorea c nelui fiind că il iubești.

Obiceicul oțeleșce răbdarea ș'o face să nu se mai toc sc .

Nu ți se p te uri cu viață; ești obosit de tine însu-ți.

La mieđul nopții, trec pe stradă  menii veseli, la patru  re dimineța cei nenorociți și p te intre mieđul nopții și patru  re, a trecut in sbor și fericirea.

Fie-care din faptele nóstre este respl tit  său pe-depsit ; inș  n'o m rturim.

Trăind ajungi a te teme chiar de cer, ca de cea după urmă și cea mai crudă decepțiune.

Mai bine să ai de confesor un medic de c t un preot. Dici preotului că ur sci pe ómeni; el îți res-

punde că nu ești creștin. Medicul îți dă rubarb  și iec  că iubești pe semenul teu.

Dici preotului că ești ostenit de viață; îți respunde că sinuciderea este o crimă. Medicul îți dă un stimulant, și iec  că viața îți pare de suferit.

In junețe, ești un castel din evul de mijloc cu ascunđetori, cu afundături, cu galerii misteriose, cu șanțuri și cu ziduri de apărare. Mai târđiu, devii un otel modern, bogat, elegant, cochet, deschis numai unui număr de aleși și, la sfirșit te găsești o mare hală deschisă tuturor, s u un t rg, s u un muzeu, său o catedrală.

Postul face apostoli; m ncarea bună face diplomați.

Ceea ce in tinerețe te face să roșești, te face să pl ngi in v rsta c pt  și să riđi la b tr nețe. Cei cari incep prin a riđe nu mai au, pentru sfirșit, de c t disprețul s u devoțiunea.

Bunătatea tinereții este  ngeresc ; a b tr neții este divină.

Este o bunătate care respinge ș'o răutate care atrage.

Stanca singuratică devine din ce in ce mai ascuțită, piatra de riu din ce in ce mai rotundă.

O gospodină escelint  este totdeuna disperată. Adesea am preferi casa mai puțin bine ținută, dar mai linișcită.

După ce ai chieamat m rtea d'o sută de ori, ințelegi farmecul vieții, ș'atunci, adesea ea te p r seșce.

Nu poți să inveți pe ómeni a-ți vorbi limba ta, de c t vorbind p'a lor.

Cel mic supt cel mare: este o lege a naturei, și cel mare nu este generos: este o lege omenesc .

Focul face să f rb  apa; dar apa stinge focul. Nu inec ldi p'un ingrat; te va stinge.

Esperiința este o femeia b tr n , pe care-o venerăm, fără a ne intreb  d c  trecutul i-a fost in-doios.

Cunoșcința lunei ș'a mărei se c știg  in furtună; se vede inș  in ochii marinarului resfr ngerea morții ce adese a bravat-o.

C lc iu-ți de Achil se descoperă de cei cari sînt mai jos de c t tine, mai lesne de c t de cătră egalii tei.

S nt părinți cari își resbun  pe copiii lor de reua creșcere ce le au dat.

Ceea ce-ți pare plăcut intr'o persoană, îți pare de nesuferit intr'alta. Cine te orbeșce; simpatia seu anti-patia?

Mulți ani nu cutezi a te incede in propria-ți observare, căci se deosebeșce de a celorlalți.

Trebuie se ai inimă ca să te bucuri de calitățile cuiva; trebuie spirit pentru a-i suferi defectele.

Sileșce-te să fii o piatră scumpă, legată de m na unui artist.

Nu ni s  iert  nici talentele, nici succesele, nici amicii, nici căsătoria, nici averea nóstră; m rtea numai ni se iert , și încă!

După m rte, trupul se disolvă in atome; de ce sufletul ar r m n  unul? P te că și el face mii de esinți cari se resp ndese in spațiu!

(„Rom nul.“)

Carmen Sylva.

C e r i u l.

— Cugetări din filosofia naturei. —

(Urmare.)

Să lăsăm inș  aste dorințe ale fantasiei inv p iate și să ne reint rcem la acele lucruri, cari le-a cetit

analiza spectrală din rașele luminei stelelor; analiza spectrală a penetrat prin toate regiunile cercurilor, a căutat prin tot universul lumina stelelor, dar n'au putut găsi nici un corp ceresc, care să conțină alte elemente său materii decât acele, cari le aflăm și aici pe pământ; pe lumile acele îndepărtate se află fier, mercuriu, hydrogen, natriu scl.; apoi meteorii, cari adeseori cad pe pământ, sunt ruinele altor corpuri cerești, dar nu conțin alte materii decât acele cari le aflăm și pe pământ; odată pentru deuna este constatat cu securitate științifică, cumcă tot universul este zidit din aceleași materii cari le aflăm pe pământ; ce convine deplin cu înțelepciunea lui Ddeu: din puține elemente chimice a știut el să producă varietatea abundantă și frumuseța încântătoare a ființelor sale.

Pe lângă descoperirea acesta splendidă a științei moderne, că tot universul este zidit din aceleași elemente chimice, cari le aflăm pe pământ s'a constatat, cumcă nu numai materiile dar... și forțele acestor materii sunt prin tot universul tot aceleași ca și aici în apropierea noastră; priviți numai firele mărunt de pulvere, cum jocă și se învârtesc de capricios în rașele luminei care străbate prin fereștile chiliei și ve veți pute formă o iconă mică despre mișcarea și mulțimea corpurilor cerești în univers; dar mișcarea firelor de pulvere se regulază chiar prin aceeași lege, care demândă învârtire și prescrie calea tuturor stelelor, adecă legea atracțiunii său gravitațiunea universală; în ținuturile depărtate a cerului ea este tot aceea, ca și aici pe pământ la căderea unei petrii său în oscilațiunea monotună a pendulei; combinațiunile basate pe acesta presupunere, nu ne-a înșelat nici odată! Atomii se atrag, se iubesc reciproc și gravitațiunea lor e în toate regiunile universului chiar așa de intensivă ca și pe pământ. Așa dar acesta forță nicăiri nu se abate dela legile, după cari lucrază aici pe pământ!

Nu numai gravitațiunea, dar și celelalte însușiri ale materiei sunt pretotindenea identice: lumina și căldura poșede pe corpurile cerești tot aceleași calități, ca și cea pământescă; apoi împreunarea chimică a elementelor se întâmplă pe sora său în Lună chiar ast mod, ca pe pământ.

Să facem o mică digresiune, să vedem ore ce este lumina său colorea?

Să aruncăm o petrică pe suprafața linișcită a unui lac, și vom observă, că apa va începe să unduleze formând cercuri tot mai largi pe lângă locul unde a cădut corpul aruncat. Decă o astfel de vibrațiune se întâmplă în aer, se naște tonul său sunetul, decă apoi undulațiunea decurge în fluidul eteric, atunci se ivește lumina, colorea. Eterul este un fluid foarte fin, și imponderabil, vibrațiunile lui lovindu-se de nervul vederii, produc în noi simțul luminei; 740 billioane vibrațiuni pe secundă produc lumină violetă, acesta este vibrațiunea cea mai repede a eterului, decă apoi eterul undulează mai încet și face pe secundă 380 billioane vibrațiuni, atunci se naște colorea roșie; între aceste două extreme se află colorea galbenă, verde și vânetă; impresiunea plăcută, ce se deșteptă în noi, când privim o câmpie preșerată cu flori de diferite colori se naște din vibrațiunea eterului, este un sunet în eter, o „musică în eter“; așa dar când dice poetul cumcă „florile surid“ „stelele cântă în armonie“ nici de cât n'a exprimat o absurditate; ele în adevăr zimbesc și cântă cu aceea deosebire, cumcă ele trâmăit melodia lor pe undele eterului la spirit, până când o simfonie de a lui Mozart său Beethoven ne vine la cunoștință prin undulațiunea aerului!

Lumina încă se propagă prin tot universul după aceleași legi și se naște pretotindenea prin vibrațiunea eterului, poșede chiar aceleași însușiri, ca și lumina so-

relui nostru, său ca lumina unui far de pe vr'o mare a pământului, său ca rașele debile a lampei, care luminează chilfa noastră! Apoi căldura care o căpătăm dela sora noastră are chiar aceleași însușiri, ca și căldura caminului nostru domestic său a lemnelor și a cărbunilor noștri. Să nu mai sporim însă vorbe multe, ci să ne exprimăm pe scurt: lumina, căldura, gravitațiunea și toate însușirile materiei pe corpurile cerești sunt tot aceleași, ca ale pe pământ; așa dar putem dice: tot universul este zidit din astfel de materii, este guvernat și pătruns de aceleași forțe, carile aflăm și pe pământul nostru!

Edificiul măreț al naturii este zidit din material omogen și petrus de legi generale și nestrămutabile! Forțe și materii omogene produc însuși rezultate omogene său asemenea; și decă ele au știut produce pe pământ ființe viețuitoare, pentru ce să nu fi produs astfel de ființe și pe celelalte corpuri cerești? Natura nu e capricioasă, ea nu face excepțiuni; „in natura non datur saltus“ este o axiomă veche a cosmologiei, mama natură respinge dela sinul seu tot aceea, ce împedecă desvoltarea, armonia și fericităea fapturilor sale, pe cari le împărtășește de o potrivă în iubirea și binefacerile ei, ce nici că se pôte altcum, de orece natura este totalitatea tuturor lucrurilor și a forțelor ca espresiunea voinței lui Dumnezeu.

Cu tot dreptul putem dar întreba, că ore decă pe pământul nostru locuiesc ființe, cari se bucură de darurile naturii și premăresc înțelepciunea creatorului, pentru ce să fi lăsat natura deșerte și nelocuite celelalte corpuri cerești, cari încă sunt tot atâte lumi, unele mai mari și mai frumoșe decât pământul; pentru ce să fie preferit numai acest pigmeu, acesta care e numai un picur neînsemnat în oceanul infinit al lumilor!

Am ajuns la una din cele mai interesante întrebări ale cosmologiei moderne, la întrebarea: ore nu locuiesc ființe organice și inteligente și pe celelalte corpuri cerești?

Natura nicăiri nu pausază, nu stă pe loc nici bătăr un moment, linișce absolută nu există, nici mărte, ci numai străformare, ca să pôtă naște vieță și ființe noue; pôte-se crede dar, cumcă forțele naturii, cari știu produce în o picătură de apă mii de ființe viețuitoare, să stagneze și să fie inerte tocmai pe acele globuri colosale ale cerului; natura nu produce nimic însădar, și decă au resfirat atâte lumi în spațiu, n'au făcut acesta cu scopul, ca ele să remănă nelocuite totdeuna. Atunci pentru ce poșed planetele iernă, primăveră, toamnă și veră, zile și nopți, și pentru ce primesc lumina și căldura binefăcătoare a sora lui, acelu sora care deșteptă și susține vieța tuturor ființelor pământesci? Numai pentru aceea să esistați voi lumi ne-numerate, ca pigmeul pământesc să privescă din când în când, cătră voi, și delectându-se în splendorea vestră să se întrebe pe sine curios, cumcă ore pentru care scop sânteti creațe, decă nu puteți produce ființe, cari să ve cunoșcă și să ve pôtă locui?

Așa ceva nu putem presupune dela acea minte sublimă, care crează și susține ființe în adâncimile obscure ale mării și în regiunile nalte ale atmosferei, în picătura de apă și pe frunzele plantelor! Natura nici odată nu se ostenește a produce ființe unde numai se pôte, ea este totdeuna și pretotindenea productivă, și precum aici pe pământ nu s'a obosit, a deșteptă vieță și ființe în picătura de apă, pe flori și frunze, prin peșteri și stânci, așa și pe celelalte corpuri cerești natura de sigur nu dorme, ci din sinul seu productiv se nasc neincetat ființe număröse pretotindenea!

Stelele sânt acomodate, sânt bine întocmite, pentru a pute servi ca locaş fiinţelor vieţuitoare, aflăm pe ele aceleşi materii şi apoi calităţi, cari sémână mult cu ale pământului; pentru ce se fie ele câmpurile tăcerii eterne, pentru ce se fie ele pustii, pentru ce se fie grămădite toate minunile creaţiunii numai pe pământul nostru cel mic şi neînsemnat; acesta sună tocmai aşa, ca şi când am dice, că natura a dăruit pământului multe, frumoase şi varie fiinţe, dar ea prin acest lucru s'a ostenit cu totul, s'a retras la odihnă şi celoralalte lumi n'a mai putut se le dăruiescă fiinţe, ci le-au lăsat deşerte, de şi unele din ele sânt mai bine întocmite, mai mari şi mai frumoase decât pământul.

Natura s'a ostenit! . . . Ce insultă în contra aceluia spirit atât putinte, în a cărui splendore muritorul nu pôte privi şi a cărui înţelepciune, bunătate şi putere este fără margini! . . .

Să nu eredem, cumcă pământul nostru este locul cel mai bine întocmit pentru viaţă; anii lui sânt scurţi, schimbarea timpului e grabnică şi capricioasă, fiinţele lui trebuie să treacă în scurt timp prin extreme de temperatură, din caldură în recelă nemijlocit, ce slăbeşte organismul lor; în giurul ecuatorului căldura mare mistue viaţa curţind, ier în frigul gróznic al polilor nu cresc plântele, fiinţe organice nu pot trăi; terenul planetului nostru încă nu e destul de roditor, nu recompensază de ajuns munca grea şi sudorile agriculturului, pământul nostru se pôte dice sêrac, şi chiar paupertatea lui este cauza, că trebuie să ne luptăm neîncetat pentru susţinerea vieţii, de aici porcede egoismul între noi; în lupia pentru esistenţă se secă puterile noastre, astfel nici spiritul nu se pôte elibera de cugetele lipsele materiale, aripele lui sânt încatenate de ţerina pământului, nu pôte sboră liber, spre a cunoşce isvorul etern a tot ce este bun şi frumos! . . .

Îndată s'ar schimbă împregiurările, decă ossia pământului ar sta verticală pe orbita călei sale; clima ar fi blândă, pământul de sine ar aduce róde, şi toate ar fi aşa precum se exprimă Ovid despre vécul de aur a pământului: „Saucia vomeribus persedabat omnia tellus“ (Neatins de plug ar da de sine ródă pământul), la moment ar încetă neajunsurile, lupta pentru esistenţă s'ar uşoră, viaţa ar fi linişcită şi dulce. Poesia acestei primăveri eterne ne revócă în memorie „edenul bibliei“, „vécul de aur“ cu toate voluptăţile sale, precum aşa frumos ni-l descrie Milton în „paradisul perdut“!

Pământul nostru nici pe de parte nu sémână cu acel paradis frumos, plantele din cari îşi câştigă omul nutremânt, trebuie sémenate, trebuie grigite cu multă sudóre, apoi în urmă, când se apropie timpul de a seceră ródele ostenelelor, ietă vine o tempestă şi în puţine mominte nimiceşte lucrul mânelor omenesci; de altă dată ieră morburi contagióse seceră mii de victime, esundările riurilor, undele mării, orcane, erupţiuni vulcanice şi cutremurul pământului potopesc oraşe înfloritóre, cari mai nainte erau focarele culturai, industriei şi a civilisaţiunii. Câmpurile, oraşele şi locaşurile noastre stau pe o crustă, care nu e mai grósă de 10 mile fr., sub această însă fierb materii învăpăiate, cari în tot minutul pot erupe, pot rēdică mările din alvia lor şi a le vērşă asupra continentului, îngropându-ne sub undele lor; o revoluţiune geologică pôte se frângă în o đă pământul, se-l sfarme în bucăţi, şi se arunce ruinele lui în spaţiu!

Minte! Schinteie divină! rēdică-te din sgomotul vieţii cotidiene, aruncă o privire asupra esistenţei noastre pămēnteşti, şi pretotindenea vei află o luptă amară cu viaţa, nicăiri îndestulare, ci numai dureri şi neajunsuri; pretotindenea aceeaşi priveleşce tristă, între păreţii maiestosi a palatelor încungiurate de lucş şi splen-

doare încă vei află lacrimi şi deseraţiune! Ah! Acest pământ miser nu pôte fi locaşul stabil al spiritului, care aşă ferbinte doreşce fericirea eternă şi perfectiunea deplină!

Între astfel de împregiurări uşor ne vom convinge, cumcă pământul acesta nici chiar pentru omul muritor nu este lume fôrte bună, trebuie să fie alte lumi unde viaţa e mai fericită, împregiurările cu mult mai favorabile şi esistenţa mai uşoră, unde clima e blândă, cerul pururea serin, spiritul liber de catenele materiei; unde mintea e perfectă deplin şi cu uşorătate pētrunde şi pricepe toate misteriele naturei!

Ne punem acum pe aripele fantasiei, ne avēntăm cătră firmament, facem o excursiune în acele lumi îndepărtate a cerului, ca să căutăm ênsuşirile lor şi împregiurările, cari domnesc pe acolo. În giurul sôrelui se învêrte nemijlocit planetul Mercuriu — e cu mult mai mic decât pământul, dar massa lui e de trei ori mai desă; pământul locuitorilor de pe Mercuriu este mai aşă de des, ca aurul, atmosfera e asemenea fôrte desă, ier suprafaţa lui e acoperită cu munţi, cari se rēdică cu mult mai sus, decât piscurile Mont-Blancului; lumina şi căldura e de 7 ori mai mare şi mai intensă de cât la noi; fie-care anu-timp durēză numai câte trei sēptēmăni şi schimbarea această grabnică a timpului apare ca un fel de primăveră eternă; din cauza luminei mari colorile sânt fôrte vii şi agere; plântele şi animalele acestei lumi, se deosebesc fôrte de ale noastre, fiind că acolo e o căldură cu mult mai mare, decât pe pământ!

Să pēgrinăm mai de parte, şi după Mercur vom da de splenditul Lucēfer, séu Venus, precursorele aurorei şi stēua de sēră, ea cunoscută din vechime, apare pe ceriu, ca cea mai splendidă stea; mulţi poeţi au cântat splendorea ei; Homer, o numeşte „cea mai frumoasă“; ier Virgil i laudă frumseta astfel:

Qualis ubi oceani perfusus lucifer unda,
Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,
Extulitos sacrum coelo tenebrasque resolvit.

Aen. VIII. 589.

Căldura e de două ori mai mare decât la noi, asemenea şi lumina sôrelui e de două ori mai ageră; anu-timpurile se deosebesc, sânt fôrte pronunciate, dar numai pe jumătate aşă de lungi ca la noi; acolo ceriul e serin totdeuna, đilele ploioşe şi negura sânt rarităţi fôrte mari, ier pe firmamentul pururea serin apare sôrele de patru ori mai mare, decât la noi.

Massa Lucēferului este mai aşă de desă ca pământul, ier de pe suprafaţa planetului se rēdică munţi până la o înălţime de 40,000 metrii, de pe acărur vérfuri ai pute privi în o depărtare ca Viena de Hamburg, acest corp ceresc în toate sémână fôrte cu pământul nostru.

După Lucēfer urmēză pământul nostru, un planet care sémână fôrte Lucēferului, el este încungiurat cu atmosferă, suprafaţa lui e spintecată prin diluviu, apoi e acoperită cu munţi şi cratere vulcanice, şi pretotindenea se pot vedē urmele unui potop, urmele unei revoluţiuni geologice, care l'a cutremurat în temeliele sale. Acest planet poşede o lună, acărei lumină palidă se revērşă pe pământ şi luminează nopţile noastre.

(Va urmă.)

Petru Pipoş.

G â n d i r e .

Când iubim adevērat pe cineva, ori ce defect mai mult ni se arată în el, este un motiv mai mult pentru a-l iubi.

Balul românesc din Budapesta.

— La 18 februarie. —

Budapesta, 19 febr.

Junimea română universitară a arangiat ieri seara în saloanele dela otelul „Europa“ un bal prefrumos, elegant, bine succes, o adevărată petrecere de elită. Ceea ce are capitala Ungariei mai distins, mai înalt, mai frumos, eră concentrat în sala cea mare din acest otel. Musica și jocurile române erau privite cu mult interes și cu deosebită plăcere de întreg publicul român și străin.

Pe la 9^{1/2} ore seara d-na Catarina Gall patronessa română a balului, fu întâmpinată la scară de comitetul arangiator, în frunte cu președintele Victor Mișiciu, la intrarea în sală musica militară a reg. de inf. Kussevich intonă „Marșul lui Mihaiu Eroul“.

Înainte de 10 ore sosi contessa Livia Zichy, cealaltă patronessă, (care suplini pe d-na Tisza ce se află în doliu,) cu grațioasa sa fiică contessa Charlotte Zichy, și fuseră conduse în sală între sunetele marșului „Huniad“. Dșora patronessă primi și un buchet frumos de flori. Ambele dōmne patronesse au renunțat mai înainte la buchete în favorul scopului balului.

Toaleta dnei Ecaterina Gall a fost compusă astfel: rochie de atlas crēme palid, tablierul părții de jos în pliseuri de atlas neted, șlepul lung și de forma manteau de cour din brocat auriu, de ambele părți neted cu brodărie franceză, talia decoltată din brocat auriu, pe bert cu arangiamet de dantele adevărate, care de desupt și dinainte cădea în jos în formă de echarpe cam de o palmă de lată.

Contesa Zichy avea o rochie de atlas tout soie de colōrea vin de Champagne, tunica în formă de echarpă a acesteia eră din brocat cu flori; șlepul lung eră din atlas neted mestecat cu brocat; talia decoltată din atlas, pe bert dantele adevărate, între ele patru diamante, în pēr mărgelē și diamante.

La 10 ore musica civilă (alui Coloman Balázs) începe „Ardeleana“, președintele balului cu dșora patronessă, ca prima păreche deschid jocul, după ei se înșiră altele multe părechi, vre 40—50 la număr.

Într'asta sosese în sală pictorul renumit din Paris Mihail Munkácsy cu soția sa, o preplăcută și elegantă francesă din Lorena, și fuseră salutați de întreg publicul cu strigătele „Sē trăiescā“. La cadrillul prim Munkácsy a jucat cu d-na patronessă contessa Livia Zichy, vis-à-vis cont. Eug. Zichy cu d-na Munkácsy. De aci începēnd atât dl cât și dna Munkácsy au fost cei mai animați jucatori.

Ordinea dansurilor fu schimbată, urmă numai de cât „Romana“ în locul cadrillului II, și după o scurtă „polca francesă“, urmă „Calușerul“ și „Bătuta“ jucate de 8 tinēri. Cel-ce mai tare aplaudă jocurile naționale române eră artistul Munkácsy. Junele vêtav Iacob Maior cu soții sei secerară multe aplause frenetice și îndelungate. Munkácsy se petrecu în bal vre 2 ore și jumătate, până cătră pausă; abia după depărtarea lui se potură continuă jocurile conform programei.

După paesă ieră se începū jocul cu „Ardelēna“ și se arangia un „Cotillon“ prē frumos prin dl vice-președinte Alesandru Duma.

Dintre celebrități erau de față Judex Curiae George Majlath, ministrii Kemény, Bedekovics, președintele camerei Toma Péchy, contele Iuliu Andrassy, con-

sulul turcesc Feridun bei, primarul capitalei Carol Ráth; George, Alesandru, Eugen Mocioni, Ioan cav. de Pușcariu, Faur, Vinc. Babeș, dr. Iosif Gall, dr. At. M. Marienescu, Svetozar Mileticiu, Desideriu Szilágyi, cont. Albert Apponyi, gen. Tűrr etc.

Dintre damele și dșorele presinte am însemnat pe: Ecaterina Pușcariu, Vornica, Aurelia Dumitrea, br. Szentkereszty n. Florescu, Alesandrina Babeș, Valeria Poruț, Silvia Pop, Emilia Hategan, Isabela Manoilovicu, Velcov, Hilda Schwicker, Lila Stoicovicu, Lila Buljovszky, Olga Stoiacovicu, Mileva Mileticiu, Aurelia Gödl și celelalte.

—dr—

Balul din Timișoara.

În 6/18 faur a. c. a fost „balul“ așteptat cu dor de inimi tinere și minți mai verstnice, căci avea să înțelnescă în veselia sa pe neșul român cu prieteni, cunoscuți și străini.

O lume împodobită se presintă ca o iconă cu femeii elegante și bărbați ce în neastēmperul așteptării chioeau câte una în oglinde, spre a se convinge, că și fracul lor se alipiă ca vestmētul cutarei ființe zărite.

Româneșce, cu o sprintenă „Ardeleana“ se începū jocul, continuându-se cu o deslanțată voie până la o desamăgire ce surprinse pe mulți.

Eră ordul jocului în care lipsiă „Romana“ cu de-sevēșire!

Rea ispravă în timpul de față, când toți se scutură din zăpăcela multor ani întunecoși. E urit păcatul generațiunii tinere, în a cărei resort cade îngrijirea jocului — că dau așa puțină valōre „Romanei“ care în felul ei nu are rivală. Dēcă progresăm în mēstria a arangia baluri de laudă, se nu regresăm apoi în aceea ce odiniōră ne făcea nume bun.

Negreșit a fost acum o mică neînțelegere vina; ar și fi neiertat a gândi, că a sosit dōră vremea ce tărăie și asta fală națională sub legea, ce înnalță una pe respirurile altēia.

Altcum societatea a fost alēsă, și de o animare drăgălașă. Jocul focol, veselie pe tōte părțile, ier conversarea vială și nesfiută. Ai noștri, și străinii recunoscēau onōre comitetului arangiator, a cărui frunte are pe on. dl Petru Cermena, și în care unii membrii au desvoltat zel deosebit.

Schițând și despre toalete, amintesc că aici încă nu s'a început a cochetă cu „costumul național“ învêrtind limbi străine în ruptul capului. Se vorbeșce la noi româneșce, mai amestecând rar și câte o troncănitură nemțescă, dar asta din politețe ori silă.

Cu toaletele imităm sēu născocim feluri de fantasi elegante. Failul, atlasul, catifeua și satenul sūnt predilecte.

Contingentul găteliilor acestui bal asemene eră din aceste materii, în color deosebite; cu ornamente din dantele, buchete și ghihrande. Taliele erau decoltate, unele înnalte; rochiile scurte, mai multe însē cu șlepuri lungi. Nu erau însē superățiōse, cavalerii nu murmurau, scieau ei cum a le ținē când reversă orchestrul aria unui vals fantastic.

Dintre amabilele ce-au participat sūnt dnele: Iulia Rotar, Elena Biju, Ioana Liotta, Cristina Maniu, Iosefa Raipu, Iulia Cornea, N. Catuțescu, Fani Cermely, Elma Petrovicu ș. a. Din giur dnele: Ana Anca Maere, S. Popescu Ianova, Maria Doboșan Șag, Basarab Dragsina, Adam Moșnița ș. a.

Dintre drăgălașele dșore: Anastasia Liotta ca un crin svelt și mlădios, Iulia Popovicu, Betti Nicoliciu, Maria Surdu, Alma de Vidachy, Victoria Ciortus, Eca-

terina Mihaiu, Sofia Juga, Luisa Knittel, Erica Mittelmann ș. a. Din giur dșorele: Lucreția Anca, Maere, Emilia Demetroviciu Utvin, Ecaterina Popescu Ianova, Ecaterina Ţeran Lugoș, Ana Duică Șustrea, Maria Șerban Banat-Comloș, Laura Deschevsky Arad, surorile Csermely ș. a.

Emilia Lungu.

Balul „Junimei“ în Cernaui.

— La 8 februarie. —

Cu bucurie iau în mână condeiul, dle Redactor, căci am se ve relatez un fapt, care de sigur va umple de bucurie inimile române.

Anul trecut după serata atât de splendidă, arangiată de cătră intrunirea academică română dela universitatea Francisco-Iosefină aice, am fost de părerea că petrecerile române din Cernaui atunci și-au ajuns culmea, ietă însă, că balul din anul acesta, dat în 8 febr. st. n. a întrecut mult și pe cel de an, și a innalțat în un grad foarte mare prestigiul național și mândria Românilor bucovineni.

Intrunirea academică română de aice „Junimea“, având înaintea ochilor părtinirea căldurșă a onorabilului public român, dovedită la mai multe întreprinderi ale sale în mod evident, se constitui și de astă-dată într'un comitet pentru arangiarea unei așa numite „soiree“, dară care nu fu alta decât un bal național român, acărui venit curat incurse în fondul numitei intruniri. Dară nu interesul material i-a condus pe bravii Junimeni, ci acest bal mai avu după înțelesul multora și un interes nou, și se șcie că nimic nu atrage mai mult decât necunoscutul. Deci nu este minune, balul deveni epocal prin coloritul seu național și prin acea că se jocă „Romana“ și „Călușerul“.

A dice că a fost splendid, ar fi pré puțin. Toți Români aleși, ce-i are Bucovina, se aflau concentrați în sala din „Musikvereins-Gebäude“, afară de ôșpeții neromâni din elita societății, ce încă au participat în un număr foarte considerabil. Localitățile erau decorate corespunșend recerintelor în un mod foarte gustuos și plăcut. Întrând în sală, erai surprins de aspectul ce-ți se oferă. Multimea elegantă, care numără sute, damele svelte în toaletele lor destinse acărui șlepuri la ori ce mișcare aruncă undulațiuni sublime; costumele foarte frumoșe naționale a mai multor dame române, fracurile civililor și uniforma unor pré stimați militari dădeau ochilor un tablou frumos.

La 9 ôre nu eră nici un loc liber în sală. În loge a fost ocupat loc cea mai mare parte din nobilimea română și ôșpeții din elita capitalei. Dintre acestia am observat pe archimandritul diecesan Arcadiu Ciuperovicu, președintele dela tribunalul țerei Uhle, consilierii guverniali: de Wazl, baronul Stircea și de Renney, consulul rusesc Kirja-Dinjan, baronul Homurski, de Cirste, baronul Mustața, de Miculi, Petrino, Popovicu etc.

Ordul jocurilor s'a început cu „Hora“, care conveni și cu deosebire costumului național. „Romana“ a fost punctul culminativ. Acest danț grațios și elegant se iveșce, învinge și cucereșce. Acest danț a cucerit în sbor plăcerea tuturor și se popularisetză chiar și în inimile cele mai ôștile Românilor. S'a jucat în totul de cătră 50—60 părechi.

În paușă s'a jucat „Călușerul“, jocul ce l'au jucat strămoșii noștri când au zidit cetatea Romei. S'a jucat de 12 studinți români, în costum național foarte frumos și elegant. Împlinim o datoră de recunoșcință față de acei tineri bravi, cari prin acest debut al lor au contribuit și dênșii o parte însămnată la succesul

deplin al balului, însămnând aice numele lor și anume domni: vêtavul dl Constantin Tarangul, ceialalți 11 următori: dnii: Tit de Cuparenco, Aurel cavaleriu de Onciul, Parteniu Seretean, Eugen Comoroșan, Victor Vasilescu, Victor Juncan, Vl. Hacman, M. Bendevschi, I. Popovicu, E. Simionovicu și Dan Ilie. S'au jucat și 4 cuadriluri, la cari au participat ca la 160 de părechi.

Ietă dară ce rezultat pôte obține concordia și perseveranța; ietă ce pôte zelul pentru esistința spirituală.

Un contingent foarte mare între ôșpeții acestei seri a oferit și preoțimea bucovineană cu familiile lor, care totdeuna a fost la culmea chiemării sale și va fi și în viitor pentru tot ce este național și sublim. Onôre și laudă lor!

Animarea a fost peste întręga nôpte mare și ne'nterruptă; și eră o adevărată fală a fi în asta societate alêsă, unde prin rise și surise cochete și drăgălașe resună ca o armonie vorba neuoșă a românului. A fost răpire în torentul astor plăceri visionare și fugitive, fără voie îți viniă întrebarea: care a fost începutul visului, și care-i va fi capêtul?

Onôre și multămită publică comitetului arangiator constătător din dnii: Cav. de Gojan, Vasile Morariu, adjunct Mihaiu Pitei, drd. George Popescu, adjunct Isecescu, stud. jur. Tit de Cuparenco, stud. jur. Aurel cav. de Onciul, stud. jur. Victor Iliuțiu, stud. jur. Nic, Polonic, stud. teol. Ion Comoiu, stud. jur. Cocosean, stud. jur. Iosif Popescu.

Eră deja 6 ôre deminęta, când ne-am despărțit din sala balului. Acest bal reeșit peste totă așteptarea bine a adus folos material și moral. Cu 881 fl. 27 cr. s'au acoperit spesele și 361 fl. s'au încassat în folosul susnumitei intruniri. Precum aflu din isvor sigur, în anul viitor se vor arangia 2 baluri româneșci, unul al intrunirii academice române „Junimea“ și altul al Societății de cânt și musică „Armonia“.

Atunci la revedere!

Mihaiu.

De pe la Nășeud.

La lasarea secului.

M'ai recercat, frate Vulcan! sê-ți scriu câte ceva de pe la noi. Ietă dară că-ți împlinesc dorința, de și cam târșiu. Când îți scriu aceste șire, trebuie sê-ți spun înainte de tôte, cumcă ânima îmi este agitată — de superare pentru că me aflu în prima și din post și încă tot holteiu și încă de cei tomnatici. Dar me mângai cu aceea că mai sânt și alți în lume, ca mine nenorociți; dar apoi sânt și altele cari blastemă carnevalul în mormêntul în care l'am așeșat a sêră. Cred că pe aire se va fi îngropat dlui cu mai multă pompă, pôte a fi și meritat mai multă. Însă la noi mai nimic n'a făcut, unde a găsit fete, fete le-a lăsat, unde a găsit feciori ori vêratici ori tomnatici sêu burlaci, așa i-a lăsat. E drept că și vieța încă i-a fost scurtă.

Pe „Familia“ și resp. rubrica „Hymen“ încă nu a zăhăitu-o carnevalul din Nășeud cu nimica. Rentors a sêră dela îngropăciunea carnevalului, în marea agitațiune a înimei mele nu m'am putut conteni sê nu vêrs un blăstêm strajnic, ce l'am alcătuit în următorul epitaf:

Carnevale ne'ndurat,
Fire-ai în veci blăstemat.
Multe fete de mărit
Cu nădeji le ai amăgit;
Multe fete și feciori,
Măndre ca niște bujori,
I-ai lăsat și mai departe
Nensurați, nemăritate.

Tu de raiu s' nu ai parte,
Tu tiran fără dreptate,
S' te bată postul mare,
Nici în iad se n'ai intrare!

Dară carnavalul nu are menirea s' facă numai nunți, pe drapelul seu nu stă numai Hymen scris, dară mai s'nt și alte inscripțiuni, mai p'rtă și alte devise. Copilelor tinere și feciorașilor are s' le aducă petreceri, picnicuri, ma chiar și baluri, mamelor ocașiunea fericită de a merge cu fetele la baluri și a gustă din bucuria ce o simțesc v'nd'nd cât de drăgălașe s'nt fetițele lor, cât de dulce rid jucătorilor, cu ce ochi amoroși privesc pe curtisaniilor lor. Cu un cuv'nt toți se bucură de sosirea carnavalului cu tin'eri cu b'trâni. Numai un soiu de omeni încrețesc din frunte și c'rnesc din nas la venirea acestui principe așteptat de multă lume, și se bucură când se duce, se înmorm'nteză. Acestia s'nt p'rinții resp. b'rbății ce au fete de dus la bal s'eu neveste tinere, și ac'sta din cauza conturilor mari ce le reclamă luxul într'oduc'nd bine și în societatea rom'nescă. On'ore excepțiunilor!

Eră pe aci s' alunec întru a critică luxul balurilor, dar me tem se nu o mai p'țesc. Odată mi-am fost permis a spune în cercul unor dame cumc' luxul damelor și cu deosebire la baluri este pr' mare și de multe ori ruinător de familii.

— Dta nu ai drept s' critici de acestea până nu te însori, îns'ra-te și apoi poți critică, — îmi reflectă o coc'ună cu ton innalt cam iritat.

— Mulțumesc de sfat! — am d'is și am tăcut. Las rolul de a face critice de aceste la cei însurați, p'ote mulți vor put' combata mai bine ca mine prin doveđi sc'ose din esperință proprie.

Fiind că vorbesc de carnavalul din Năs'ud, me vor întrebă cetitorii „Familiei“ ce a făcut d'nsul aici? F'orte puțin! Este respunsul meu.

În tot timpul cât a petrecut carnavalul pe la noi nu am avut dec'at un singur bal, pe s'ema fondului studenților morboși.

Erau vremi când în Năs'ud vieța socială eră precum anevoie eră în alte locuri. Nici o s'pt'emană nu trecea s' nu fie s'eu bal s'eu petreceri (picnicuri) de danț, treatre, concerte etc. Dar au trecut acele vremi și au l'asat în urmă numai suvenirea.

Erau bune acele vremi, îns' bine d'ice dl Alexandri în „Barbu Lăutarul“. „Vremea vremueșce! B'trâni se duc, obiceiurile se prefac, omenii se schimbă, c'ntecese se schimbă!“ Atunci nu se mai făcea at'ata deosebire între om și om în societate, eră un spirit bun ce împreună pe toți în o cunună de frați, eră un adev'rat esprit de corps. E drept că atunci nici înțelepciune nu eră at'ata pe la noi, apoi și de eră nu tindea s' suprematizeze peste tot locul, nu nisuiă ca peste tot locul s' afle numai eloți și nule, s'eu stele opace ce dispar în lumina acelei înțelepciuni; omenii atunci nu se clasificau după ranguri și după salare, nu se făceau urmăriri și suspiționări până la estrem; eră cu un cuv'nt o deplină armonie întru t'ote și cu deosebire în fapte rom'neșci. Dar ce d'ic și astăđi avem Rom'ni destui de sdrașini — cu gura. Nici nu încapi de ei la — vorbă, i'er la fapte? mai d'ică și altul. S' nu te puie p'catele s' i recerci se aboneze o carte rom'nescă ori o foie rom'nescă, căci o p'țesci. Ce vrei? eu am pe „M. Polgár“ n'am lipsă de „Gazetă“; i'er altul, am pe „Tageblatt“ n'am lipsă de „Observatorul“, altul am pe „Gartenlaube“ pe „Illustrirte Welt“, ș. a. m. d. Apoi se te miri pentru ce nu prosperéză literatura și jurnalistica rom'nană?! Multe multe aș put' s' scriu despre vieța de acuma și de lumea n'ost'ă modernă inficiată, de un aer r'eu, dar aș fi pr' lung. Îmi rezerv dreptul pe altă-dată. Se revin la balul din 11 febr.

Balul a fost bine frecuat, înc'at se p'ote d'ice pe la noi unde și localitățile s'nt m'rginite. Am fi așteptat ca din partea publicului din loc se fie mai bine cercetat, cu at'at mai v'rtos căci fu un bal filantropic. Din afară am salutat în mijlocul nostru pe dl protopop al Bistriței Al. Silași cu st. familie, dl Anton Georgiu asesor orf. în Bistrița, Alexa Larionesi adjunct la jud. cer. din Buduș cari ambii au contribuit mult la animarea petrecerei. Dl Leon Coșbuc paroc în Leș, dl Anton Precup cu st. soție, dl Schuller. paroc în Cepau cu st. soție ș. a.

La întrebarea despre regina balului ve înșir o cunună de d'onne și domnișore: d'onnele Filipan, Moisil, Malaiu, Lupoe, Precup, Schuller, Ios. Mureșan, Șuteu, Mureșan, Tofan ș. a. domnișorele: Silași, Flora Petri, Gabriela Petri, sororile Leontine și Aurora Goldschmidt, Elisabeta Harșan, Valeria Pavelea, Valeria de Papp, L. Kirtsch, Eug. Verzar, Elena Dombradi ș. a. m. Dș'ora Maria Gavrilescu a fost îmbrăcată în costum rom'nesc din acest ținut, și șciți că i ședea f'orte bine. Pagubă că nu au fost și altele în acest frumos costum. Dec'ă regina Elisabeta își ține de fală a arangiă baluri de curte numai în aceste frumoșe costumuri, ore coc'onele și coc'onițele n'ostre de ce s' se geneze de aceste elegante costumuri, cari pe lângă altele au și ac'el favor căci s'nt duravere și lipsite de acele incomode cođi lungi numite șlepuri. Pagubă că șlepurile nu se pun sub dare. Sper cumc' pe viitor frumoșele n'ostre d'onne și domnișore ne vor suprinde imit'nd pe dș'ora Gavrilescu.

Balul a durat până târđiu. Veselia a fost mare. Sala și peste tot petrecerea a fost bine arangiată și condusă de dl profes. gimn. Scridon și Pletos. S'au jucat și jocuri rom'neșci „Someșana“ și „Romană“. Față de Rom. nu pot se nu observ și astă-dată cumc' ar fi vremea s' se învețe odată a se jucă omeșce. Un joc de salon mai frumos dec'at acesta rar se p'ote află, îns' dec'ă nu se j'că cum se cade, s' nu-l veđi. Constat cu bucurie cumc' toaletele damelor au fost lipsite de lucș, și credeți-me că li ședea mai bine așă. Aș dori ca ac'sta simplicitate a toaletelor se devină modă peste tot locul. Încheiu astă-dată poftin-du-ve la toți apetit bun la — postul mare.

A. P. A.

E e h o .

La un esamen :

- Ce este un corp transparente ?
- Un corp transparente... este... este...
- Nu șci? Un corp transparente este un corp prin care se p'ote ved' lumina. Dă un exemplu!
- Un exemplu?... Gaura ușei, spre exemplu.
- Cum, gaura ușei?
- Da; prin gaura ușei se p'ote ved' lumina din odaiă!

*

La 1810, Royer-Collard se preumblă prin Paris c'un diplomat străin. Ajung'nd la Panthéon, diplomatul întrebă pe Royer-Collard, ce monument este?

— Pantheonul!

— Ah! locul unde patria recunosc'tore înmorm'nteză omenii celebri care au ilustrat-o, — d'ise diplomatul.

— Da, — r'espunse Royer-Collard. Îns' de ocamdată se înmorm'nteză aici numai senatorii.

*

A. e n' călătorie. E desperat.

— Închipuți-ve, d'ise el tovaroșilor de drum, — că mi-am perdut cheia dela gemantan.

— Trebuie s' l' spargi.

— Ce să fac alt-ceva! — și remase pe gânduri. D'odată apoi se lovi cu mâna pe frunte.
— Ce zăpăcit sunt; poate c'am închis cheia 'n geamantan.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Regele României* a trimis pentru balul român din Budapesta 100 fl. — *Regina Ungariei* a trimis comitetului balului român din Budapesta 50 fl. **†** *Dr. Victor Babesiu*, asistent la spitalul Rocus din Budapesta, a fost trimis cu spesele statului, 1200 fl. pe an, să studieze în străinătate un ram nou al medicinei. **†** *Dr. George Muresian* a fost ales medic cercual la Beiuș cu unanimitate.

Hymen. *Dr. Augustin Pop*, avocat în Lăpuș-unguresc, la 6 februarie s-a încredințat de soție pe domnișora Aurelia Colceriu, fiica dlui dr. Ioan Colceriu medic în Blaș.

✕ Balul casinei române din Beiuș, dat la 11 l. c., precum semnalarăm în nr. trecut, a avut un succes complet. Acest succes este a se atribui în deosebi dnei Hermina Ignatz, care ca patronesa balului, prin ôel și afabilitate, a inspirat veselie generală. În costume naționale au fost dșorele Aurelia Roșescu, Irina Antal și Iulia Horvatu. Au participat la acest bal, în sala decorată frumos de dnii arangiați Antoniu Vaș și Iosif Pap, dōmnele: Hermina Ignatu, Irina Antal, Maria Zigrea (din Oradea-mare), Ecatarina Vaida din Husaseu, Aurelia Boiț, Ecatarina Crețiu, ved. Gizela Ciocan din Lupōia, Olga Bara din Lupōia, Irina Babescu, Adalbertina Butean, Ecatarina Mangra, Iulia Vaș, Maria Fritea din Delani, Ecatarina Pop, Grünwald, Elena Benedek, Ecatarina Zanko, Antonia Eōrhalmi din Ceișōra, Guttman etc. și domnișorele: Aurelia Roșescu, Irina Antal, Iulia Horvatu, Cornelia Pap, Luisa Crețiu, Antița Pap din Bunteșdi, Saveta Horșă din Bunteșdi, Florica Leșian, Teresia și Susana Jānoși, Iulia Reginer din B. Uilac, Rosalia și Maria Herman din Rābāgani, Ecatarina Vaida din Husaseu, Adalbertina Dobray, Rosaliā Clintoc din Vinūr, Hortensia Pințe din Sepiac, Adalberta Pop, Adela Dudulescu, Maria Erdei, Elisabeta Kalmār din Cluș, Rosalia Klein, Paulina Guttman, Ana Dittrich, Maria Indre, Adela Kilner, Adalbertina Eōrhalmi din Ceișōra, Sofia Kerekeș, Ilēna Dringou etc. Afară de „Călușerul” și „Bătuta”, s'a jucat „Hora” și „Romana” de 50 părechi, arangiată de dl Iosif Pop.

✕ Petrecere socială română în Beiuș. Succesul balului casinei române a îndemnat pe inteligința română din Beiuș să arangeze la o săptămână, în 18 l. c. un picnic cu conducerea dnei Hermina Ignatu, în localitatea casinei române. Această petrecere asemenea a reeșit bine, și a durat până deminēta la 4½ ore. Au luat parte dōmnele: Hermina Ignatu, Maria Cosma, Laura Grünwald, Elena Benedek, Luisa Indre, Buder, și domnișorele: Aurelia Roșescu, Iulia Horvatu (în costum național), Adalberta și Augusta Pop, Adela Dudulescu, Adriana Buder, Cornelia Pop și altele.

✕ Serata reuniunii femeilor române din Brașov, care s'a dat la 12 febr., a avut un succes brilliant. Damele jucătoare mai tōte, aprōpe la o sută, s'au presintat în costume naționale, represintând porturile de pretotindeni. Erā un tablou pitoresc acesta, demn de penelul ori cărui artist. Serata s'a început cu un concert în care dnele Carolina I. Lengeru, Maria I. Ciurcu, dșōra Sevastia Mureșan cu vocile lor, dșōra Elena Dimitriu cu declamarea sa, dl dr. G. Baiulescu

cu violina încântară publicul. După concert urmă dantul. S'a jucat și „Romana”.

✕ Serata cu danț în Sebeș, ținută la 11 februarie, a reeșit binișor, căci s'a adunat un public frumosel, care s'a petrecut în veselie cea mai mare. Cu totul s'au incassat 144 fl. 50 cr., dar spesele fiind fōrte mari, adeca 116 fl. 87 cr., ca vinit curat a remas numai suma modestă de 26 fl. 63 cr. care se va întrebuiță pentru scopul balului, adeca pentru ajutorarea școlariilor sāraci. Dintre dame au participat între altele, dōmnele: Paraschivu, Onițiu (în costum național, portul dela Ploiești) Colbasi, Albini (din Cut), Victoria Schneider (în costum național, portul Craiova), Mureșan (în costum național, portul dela Oreștia), Muntean, David; domnișorele: Elena Onițiu, Elena Tipeiu (ambele în costum național), Nina Paraschivu, Eugenia Focșan, Besan, Albini, Gedeon Kata, surorile Laupp, Sander, Tellman.

✕ Bal la Petrovasila. Primum următorele șire din Petrovasilă: Onorata Redacțiune! De și cam târdui, totuși cred că va fi bine primită împărtășirea despre următorul bal: Luni în 1 febr. s'au arangiat în comuna Petrovasila din Bānat un bal filantropic în favorul nefericiților din comitatul Torontal. Venitul curat a fost una suta fl., care s'a și trimis deja la locul destinațiunii lor. Dintre dōmnele române amintesc pe următorele: Boleanț din Seleuș împreună cu dna Guț, Oca și Popovicu; dna Checiu din St.-Mihaiu, dna Mioc din Dobrița, dna Rosculeț din Satul-nou, dna Neagoe din Petrovasila, apoi domnișorele: Regina și Emilia Neagoe, Iconia Borca, Iuliana Militariu, dșōra Oca. Dnii: Militariu paroc, Neagoe căp., P. Braila controlor, Boleanț not., Guț comerc., Checiu not., Mioc not., Rosculeț învătōr.

✕ Balul din Cacova de lângă Oravița, în favorul unei reuniuni a pompierilor ce se înființēază acolo, la 18 l. c. a avut un succes bunișor. Au intrat 100 fl., spesele au fost 63 fl. 10 cr., deci vinitul curat este 36 fl. 90 cr. Despre această reuniune mai pe larg în nr. viitor, căci raportul ni-a sosit tocmai la incheierea foi.

✕ Balul din Zerneșci al reuniunii femeilor române de acolo, dat la 29 ianuarie, a avut un rezultat fōrte imbucurător. Balul a fost cercetat de un public mare. Venitul, după subtragerea speselor, a fost 141 fl. 59 cr.

✕ La Herendeșci producțiunea reuniunii române de cântari și musică a plugarilor de acolo, ținută la terminul ce-l anunțarăm, a reeșit bine. S'au adunat mulți oșpeți din giur, numai din Lugōș nu s'a dus nimene, de și este aprōpe. Această însă n'a descurăgiat pe brauii plugari, cari au executat programa cu multă laudă. Deosebit merită a se laudă dirigintele corului, plugarul Dimitrie Gherda din Chiseteu. Programa a fost compusă numai din piese naționale.

Călindarul săptămānei.

Ziua sept.	st. n.		Numele sântilor și serbătorile.	Sōrele	
	v.	n.		resare	apune
Dumineca	21	26	Cuv. P. Acsenție.	6 55	5 34
Luni	22	27	S. Apost. Onisim.	6 53	5 36
Marti	23	28	Muc. Pamfilie.	6 51	5 37
Mercuri	24	1	Muc. Teodor Tir.	6 49	5 38
Joi	25	2	Pār. Leon Papa.	6 47	5 40
Vineri	26	3	Apost. Archip.	6 44	5 42
Sāmbeta	27	4	Pār. Leon episc.	6 42	5 43

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollōsy in Oradea-mare. Strada principală nr 274.